

omenjeni učbeniki temelje modernega krasoslovja in se medsebojno dopolnjujejo.

Jugoslovani smo do nedavna lahko med temeljna dela šteli predvsem samo Cvijićeve krasoslovne dela. Po izidu omenjenih treh učbenikov smo dolžni, da se pri teoretskem krasoslovju poslužujemo v prav tolikšni ali v še večji meri tujih učbenikov. Tempora mutantur...

Ivan Gams

Nekaj novosti iz agrarno-geografske književnosti

Agricultural Typology and Land Utilisation. Studies carried out with a financial contribution of the »Consiglio nazionale delle ricerche, Rome. Center of Agricultural Geography, Institute of Agricultural Economy and Policy, University, Academy of Agricultural Sciences and Humanities, Verona, Italy, 1972. Strani 448.

Publikacija, ki je posvečena spominu medtem umrlega italijanskega geografa Fernanda Gribaudija, predstavlja zbornik razširjene konference komisije za agrarno tipologijo Mednarodne geografske unije, ki je kot četrti po vrsti zasedala v Veroni od 28. septembra do 2. oktobra 1970 pod predstvom prof. J. Kostrowickega in pod organizacijsko skrbjo prof. Vanzettija, ravnatelja Inštituta za agrarno ekonomijo in politiko ter Centra za agrarno geografijo pri Akademiji za agrarne vede v Veroni. Na konferenci, o kateri smo v »Geografskem vestniku« že poročali in ki se je je udeležilo tudi 5 geografov iz Jugoslavije, so sodelovali tudi zastopniki FAO iz Rima (D. Christodoulou in S. Kawakatsu). V publikaciji so objavljeni referati vseh prisotnih udeležencev, razen tega pa tudi tistih (med njimi največ sovjetskih), ki tja niso dopotovali, a so poslali referate, ki so jih organizatorji razmnožili in izročili udeležencem. Pri prvi skupini so objavljeni tudi diskusijski prispevki.

Ta prva skupina obsega tele prispevke: F. Lechi (Padova), Farm and region in agricultural typology. — J. W. Birch (London), Farming systems as resource systems. — R. D. Laird, B. A. Laird, Sung Il Choi (Lawrence, Kansas), The impact of farm size management upon production efficiency in Soviet and Eastern European Agriculture. — D. A. Christodoulou (FAO, Rim), Towards a typology of land tenure and land reform: some relevant issues. — I. Crkvenčić — Vl. Klemenčič (Jugoslavija) The social-geographical factors in forming the types of land utilization. — H. Bowen-Jones (Durham, Vel. Britanija), The measurement of land labour productivity. — S. Kawakatsu (FAO, Rim), Crop production index numbers and their additive explanatory components. — R. J. C. Munton (London), Farm system classification: a use of multivariate analysis. — J. W. Aitchinson (Aberystwith), The farming system of Wales. H. F. Gregor (Davies, California), Plantation farming on the subtropical margins. A model-farm approach. — H. Ishida (Hirošima, Japonska), Peasant agriculture in India. — M. Ishii (Tokio), Factors effecting the changing regional patterns of Japanese agriculture. — R. S. Odingo (Nairobi), Typological problems in a changing subsistence agriculture in Kenya. — J. Kostrowicki, R. Szeceśny (Varšava), A new approach to the typology of Polish Agriculture. — J. Bonnamour (Pariz), Essai de typologie économique des systèmes d'exploitation en France. — W. Stola (Varšava), La typologie agricole d'une mesorégion. Comparaison des résultats obtenus par deux méthodes différentes. — I. Velcea (Bukarešta), La régionalisation viticole de la Roumanie. — G. Brasseur (Pariz), L'exploitation agricole dans les pays de savane de l'Afrique de l'Ouest. — J. I. Romanowski (Seattle, ZDA), Application to Midwestern and Northwestern farm regions of the United States and recommendations for further modification. — U. Varjo (Oulu, Finska), Farming in Finnish Lapland and its development since World War II. — I. A. Suárez-Sarabia (Mexico), Preliminary study of the agricultural typology of the Mexican ejido. — M. A. García (Mexico), Preliminary study of the agricultural typology of landed property in Mexico with 5 or less hectares. — V. Bonuzzi (Padova), Method changes in the classification of types of farming.

Objavljeni prispevki neprisotnih pa so bili tile: A. N. Rakitnikov (Moskva), Methods of typology of agriculture and their testing in the studies carried out. — L. M. Zaitzman-S. I. Polovenko, Certain methodological aspects of typology of agriculture. — O. K. Zamkov-K. V. Zvorykin (Moskva), Types of agriculture in their relation to the natural environment. — I. F. Mukomel-T. I. Kozachenko (Moskva), Agricultural district division of the Ukrainian SSR. — J. T. Coppock (Edinburgh), Types of farming in Great Britain: a research project. — J. D. Momsen (Calgary), Classification of agriculture: a case study from the Caribbean. — P. Scott, Types of agriculture in Australia. — J. A. F. Diniz, A. O. Ceron (S. Paolo, Brazilija), An experiment in using formulas to determine orientation of agriculture in Brazil. — A. O. Ceron (S. Paolo), The classification of agri-

cultural specialization. — M. LUTOVAC (Beograd), Irrigation, nature de sol et culture des plantes en Yougoslavie. — B. FLOYD, Land development and utilization in Jamaica. — B. K. ROY (Kalkuta), Determination of land use changes, arable potentials, and land use development in West Bengal. — S. P. GARG (Indija), Agricultural patterns in the Bhabar tract. — MOLNÁR (Cluj), Types of agriculture in the Transylvanian tableland.

Pregled referatov jasno pokaže, da je šlo za pisano zmes prispevkov metodološkega in regionalnega značaja. Tudi referati regionalnega značaja so seveda ubirali vsak več ali manj svojo metodološko pot k tipološkim označbam kmetijstva. Med njimi je referat Crkvenčiča in Klemenčiča koristno opozoril na primeru nekaterih vasi iz Jugoslavije (Lopata, Voklo, Bašelj in Loka na Gorenjskem), da so za tipologijo kmetijstva važni tudi socialni faktorji, ki v dosedanjih tipoloških opredelitvah morda niso bili dovolj upoštevani. V celoti pa se iz referatov ter iz zaključnega pregleda J. Kostrowickega (Problems of typology of world agriculture) vidi, da je komisija imela tudi na svojem četrtem zasedanju opravka z metodološkimi dilemami: kako uskladiti različne indekse za klasifikacijo tipov kmetijstva med seboj, kako napraviti podatke iz raznih dežel z različnimi problemi primerljive, kako uporabiti pri tem kvantitativne metode, zlasti faktorsko analizo tako, da bi omogočala primerjavo v kraju in času, kako ocenjevati kmetijsko proizvodnjo (po hranilni in denarni vrednosti), na kakšen način upoštevati velikost in strukturo posesti itd. Tudi terminološka vprašanja so bila še odprta (npr. glede opredelitve pojmov »sistem« in »tip« kmetijstva, glede pojma »plantaže« itd.). Očitno je torej, da je pot k uspešni mednarodni klasifikaciji tipov kmetijstva, ki se odpira pred komisijo, še dolga in zapletena.

Svetozar Ilešič

Die Siedlungen des ländlichen Raumes. Rural Settlements. L'habitat rural. Ed. Harald Uhlig, red. Cay Lienau. Materialien zur Terminologie der Agrarlandschaft. Vol. II, Giessen 1972, strani 277.

Mednarodna delovna skupina za geografsko terminologijo agrarne pokrajine, ki obstaja od kongresa v Stockholmu leta 1960 ter jo vodita prof. Uhlig in Cay Lienau iz Giessena, se odlikuje po izredni marljivosti. Že pred nekaj leti je izdala prvi del mednarodno zbranega terminološkega gradiva, ki je obravnaval terminologijo poljske razdelitve. (»Flur und Flurformen«, Giessen 1967). Po več poznejših posvetovanjih, zvezanih s simpoziji o problemih agrarne pokrajine (predvsem v Liègeu 1969 in v Belfastu 1971) je zdaj predložila mednarodnemu strokovnemu svetu drugo knjigo svojega, sistematično obdelanega gradiva. V njej je obdelana terminologija kmečkih (podeželskih) naselij (nem. »Die Siedlungen des ländlichen Raumes«, angl. »Rural Settlements«, franc. »L'habitat rural«).

Prvi del knjige podaja (v nemškem, angleškem in francoskem jeziku) »Terminološki okvir za geografijo podeželskih naselij« (nemški naslov »Terminologischer Rahmen für die Geographie der Siedlungen des ländlichen Raumes«) s shemo ustreznih pojmov in terminov. Shemo je izdelal Cay Lienau s sodelovanjem drugih znanih nemških geografov-specialistov (W. Müller-Wille, H. Uhlig, E. Bertelsmeier, W. D. Hütteroth, H. Jäger, W. Meibeyer, W. Moewes, G. Niemeier, H. J. Nitz, G. Schwarz, W. D. Sick, H. J. Wenzel). Shema je izdelana tako, da v prvem delu opredeljuje funkcijske znake in osnovne pojme podeželskih naselij. Tu gre najprej za lego, za njihov način naseljenosti (trajnost, začasnost), za opredelitve po glavnih znakih socialno-ekonomske strukture (po stanovanjski funkciji in funkciji delovnih mest, po ponudbi delovnih mest, po komunalni opremljenosti, po centralnih funkcijah, po znakih socialne strukture in gospodarske strukture obratov). Drugi del vključuje fiziognomsko-topografske značilnosti in pojme, najprej velikost, potem pa talni načrt naselij. V tretjem delu so predstavljeni retrospektivni in prospektivni vidiki. Med prvimi, ki so označeni tudi kot genetski, so